

Izhaja
vsak drugi in četrti
četrtek v mesecu.

Naročnina
stane
80 kr. na leto.

Posamezne številke
se dobivajo po 5 kr.

GLASNIK

Naročnino in dopise
pošiljajte uredništvu
»Glasnik«
Poljanska cesta 58.

Oglasila

delavcev, ki nimajo
dela, ali delo-
dajavcev, ki iščejo
delavcev, se vspreje-
majo zastoj!

Krščanski delavci, združite se!

Štev. 19.

V Ljubljani, 13. avgusta 1896.

Letnik II.

Našemu dnevu.

Dne 15. in 16. t. m. snidejo se v beli Ljubljani zastopniki krščanskih delavskih stanov iz vseh slovenskih pokrajin k skupnemu posvetovanju.

Za delavske stanove so taka posvetovanja velevažnega pomena. Delo, vkovano v verige krutega kapitalizma, je zgubilo svojo čast in veljavo. Nekdaj srečni in zadovoljni delavski stanovi, ki so bili ponos in škit preteklih časov, propadajo od dne do dne. Ako pojde tako še nekaj časa, govorila bo jedino le še povestnica o našem samostojnem kmetijstvu in obrtu. Delavci vzdihujejo pod težo butare, katero jim naklada brezsrčni moderni moloh — kapitalizem. Velikanske žrtve delavskih pohabljenec, zapuščene vdove in sirote ponesrečenih delavcev, armada za »delavskimi boleznimi« obolelih in v prezgodnji grob padlih tovarniških delavcev, trope onemoglih neoskrbljenih, od milosti drugih životarečih delavskih starcev, naposled pa milijoni vkljub varčnosti, pridnosti in težkemu delu — stradajočih delavcev in njih družin, — so jasno govoreče priče današnjega socialnega nereda. Osebnost se ne spoštuje po vrednosti, za delavca se nihče ne briga. To ne sme več tako dalje iti! Toda kdo pa nam bode pomagal spraviti socialni voz v pravi tir? Morda mogotci sedanje dōbe? Nikdar! Pomoč nosimo mi delavski stanovi sami v sebi! Mi smo tista sila, ob kateri se mora razbiti nekrščanska, kapitalistična krutost sedanje dōbe! Mi sami si moramo pomagati, mi sami moramo možato, po gotovem načrtu, na podlagi krščanske pravičnosti, vstopati složno in vzajemno za naša prava!

Kakor so svojedobno pretkani špekulantje računali z nevednostjo delavskih stanov ter tako vstvarili svoji pohlepnosti ugodna tla, tako moramo tudi mi prevarjeni, ki nosimo zaprašene srajce in žuljave roke, računati sedaj s svojo zavednostjo in solidarnostjo, katera bo in mora prodreti zidovje krutega kapitalističnega nasilstva.

V dosego splošne krščansko socialne zavesti potrebujemo dobre organizacije, katera bo zmožna poučiti in pripraviti delavske stanove v samoobrambo.

V ta namen snide se tudi splošni slov. krščansko-socialni shod zaupnih mož dne 15. in 16. t. m. v Ljubljani h skupnemu posvetovanju.

Mozje dela, prijatelji delavskih stanov! Časi so resni ter potrebujejo za delo resnih mož! Združite se vsi, ki vam bije v prsih pošteno, nesebično srce za trpečega delavca! Združite se v plodonosno delo na temelju večne krščanske resnice, ki velevala, da se dá vsakemu svoje! Budimo delavske stanove k zavesti in vstrajnosti v boju za njihove pravice! Ako bode vsak poštenjak storil svojo dolžnost, potem bode gotovo zatrtim delavskim stanovom prisijalo zlato solnce boljših časov!

V to pomagaj Bog!

Naša organizacija.

Slovensko katoliško delavsko društvo je izdalo v 30., 31. in 32. tednu 79 glđ. 50 kr. za podporo obolelim članom. — Dne 23 t. m. priredi društvo javen shod v prostorih gostilne gosp. Jerneja Kavčiča, po domače Bojta v Medvodah. — Umril je 8. t. m. redni član Belič Lovro. N. v m. p.!

Shod slov. katol. delavskega društva v Cirknici dne 2. t. m. Društveni odbornik Rakovec otvori shod ob 4. uri popoldne s primernim pozdravom ter predstavi g. Parma kot vladnega zastopnika.

Nato pozdravlja v iskrenih vezanih besedah č. g. Fr. Pešec slovensko katoliško delavsko društvo, ki je priredilo shod.

Gostinčar razvija potem krščansko socialni program, pripomni, da je vsemu zlu kriv kapitalizem, ki razjeda vse delavske stanove. Kritikuje neki govor dr. Adlerja, ki je dejal, da so ženske preveč pridne, ker šivajo možem morda perilo, vezejo nogavice, perejo itd. Kam bo prišel delavec, ako bo moral pri slabem zaslužku najemati si za razna dela, ali pa po dovršenem delu sam opravljati še gospodinjstva dela. Govori dalje o volitvah ter pripomni, da naj delavno ljudstvo pazi, komu da bode o prihodnjih volitvah zaupalo.

Čast. g. Jager, duhovnik iz Amerike, pojasnuje delavske razmere v Ameriki, ki so vsekako boljše od naših. Svetuje potem tudi tistim, ki imajo veselje iti v Ameriko, kako da jim je ravnati, da ne pridejo v škodo.

Č. g. dr. Krok razpravlja, zakaj imamo take razmere. Kritikuje državni zbor, ki ne le neče, ampak je tudi nezmožen, storiti kaj koristnega za ljudstvo. Kako more kak advokat ali bogataš soditi o kmetijskih in delavskih razmerah, ko jih ne pozna? Kako more n. pr. dr. Bloch soditi o krščanstvu, ko je študiral samo »Tal mud« itd. Zato naš državni zbor ni zmožen storiti kaj res koristnega, ker določujejo poslanci o razmerah in težnjah, katerih sami ne poznajo. Pripominja, da se mora ljudstvo družiti na podlagi krščanske vere in pravičnosti ter združeno zakonitim potom zahtevati temeljitih prenosov.

Nato je shodu predsednik Rakovec pripomnil, ako kdo želi besede. To opombo je predsednik ponavljal za vsakim govornikom ter se nihče nglasil, dasi je bilo več nasprotnikov navzočih. Na shodu je bilo gotovo nad 800 ljudij ter se je vršil v najlepšem redu. Pripomniti moramo še požarne brambe iz Dolenje Vasi, ki je vzdržavala na shodu red ter dala shodu tudi veličastno lice. Slava jej! Okoli 1/2 7. ure je Rakovec z »živijo« in »slava« klicil na papeža in cesarja zaključil shod.

Blagoslovljenje zastave v Mariboru. Mariborsko katoliško delavsko društvo je praznovalo v nedeljo dne 2. t. m. izredno slovesnost blagoslovljenja društvene zastave. Ob 9. uri zjutraj zbrali so se slavnostni gostje v društvenih prostorih. Ob 1/2 10. uri pričel se je pomikati veličasten sprevod proti cerkvi. Spredaj so šle belo oblečene deklice, za njimi odlični gostje v vozech, za temi godba, potem zavita zastava s spremstvom. Za zastavo so šle deputacije iz Ljubljane, Gradca, Donavice — Leobna. Sprevod pričakovali so mil. g. knezoškof v svoji palači, od koder so potem vodili sprevod v cerkev. Pri službi božji imeli so prevzvišeni uro trajajoč govor, v katerem so razlagali pomen katoliškega društva in zastave. Pri tej slovesnosti so prevz. zabili prvi žebelj v zastavo. V imenu krščanskih delavcev je zabil jednega tovariš Zalesjak iz Ljubljane. Po cerkveni slovesosti se je pričel pomikati slavnostni sprevod v istem redu z razvito zastavo nazaj v društvene prostore. Popoldne ob 5. uri pričela se je slavnostna veselica, pri kateri je igrala, kakor dopoldne pri sprevodu, slavna železniška godba. Veselica sponesla se je vsestransko res izvrstno. Godba, pevci, igralci in govorniki kazali so, da jim gre iz srca, zato izvršili so pa tudi svojo nalogo najbolje. Po predstavi je prebral predsednik telegrafične in pismene pozdrave iz Kranjskega. Prevzvišeni knezoškof vstrajali so pri veselici nad najmanj 10 uro. Vsem navzočim ostala bode slovesnost v trajnem prijetnem spominu. Društvu pa, ki stopa pod to zastavo, kličemo: Bog te ohrani v boju za našo sveto stvar!

Od nekje. Ustanovili so v nekem mestu na Kranjskem, kjer je 1200 delavcev rudarjev, podružnico

občnega rudarskega društva za planinske dežele. Pristopilo je takoj iz početka precej moč, ker so mislili, da je podporno društvo. Zlasti v boleznih potrebujejo rudarji v onem kraju podpore, ker ne dobé na dan nad jedno krono. Ko so prebirali pravila natančneje, izpoznali so, da od krajarjev (8 kr. na teden = 4 gl. 16 kr. na leto) ne dobé sami ničesar, marveč bode potovalo vse za socialno-demokratsko »organizacijo« in v žepe potujočih agitatorjev socialno-demokratskih. Zakaj podpore debivajo po pravilih razven imenovanih le brezposelni delavci, člani društveni, ako niso sami krivi, da nimajo službe. — V boleznih pa delé tudi nekaj — če tudi le beraške plače. — Ko je na shodu izvoljeni predsednik iz pravil to spoznal, naznanil je Grabloviću (prej Grabloyic) v Köflach, naj pojasni namen rud. društva, ker brat bratu težko zaupa v takih stvareh, ako ni pojasnila. Ako tega ne vé, odstopi. — Dobil je v odgovor naslednje »olikano pismo« od soc. dem. Grablovića:

V Köflachu, 4. avg. 1896.

Gosp. I. I. I.

Vi bi storili bolje, da bi bili pustili pero in črnilo v miru, bolje bi bilo, kajti pričakovali smo od Vas več pojma o organizaciji, s pismom ste pa pokazali, da v abecedniku organizacije niti začetnih črk ne poznate, toliko manj o socializmu in socialni demokraciji. — Posel, odkloniti načelnistvo, bil je popolnoma odveč, kajti pri podružnicah rudarskega društva voliti je načelnika v shodu, po čemu tedaj Vaša odpoved? — Vi pišete o bolniški podpori, naše društvo vendar ni bolniška blagajna, tega niti jaz, niti drugi ni vstanu trditi, in ni nihče trdil. Tu se morate tedaj jeziti nad onem, ki Vam je to obesil. V § 2. pravil občnega društva pa je namen in smoter društva jasno dovolj narisana, ako potrebujete za to očala — potem Vam ni pomagati. — O podpori, katero daje društvo, ni nič dvomljivega, občni zbor jo določi, ravno tako doneske in pristopnino. Oglejte si §§ 6. in 7. — Iz koga pa sestoji občni zbor? Iz zastopnikov podružnic. Tu ne odločujejo tujci — temveč člani, zastopniki podružnic. — Kar se tiče podpiranja agitatorjev z Vašimi — ?! krvavimi žulji, o zaupanju do tujcev, socializmu, framasonskih ložah in enakih fraz, pa sodim milostno, kjer vem, da je Vaših nazorov kriv lokalni patrijotizem, kateri ne dopušča širšega vglada. — Ravno tako stoji glede odvisnosti podružnic. Če ste vi mnenja, da se se bratu ne sme zaupati, potem bi se pa morali I. I. I. ravno tako tudi drugi krajani obdati s kitajskim zidom. Vi sploh nimate pojma o večji organizaciji, to je faktum, zato je škoda papirja za daljne besede.

Z spoštovanjem

Anton Grablović m. p.

Pripominja. Kako milostno se norčuje bivši ljubljanski čevljar iz krvavih žuljev rudarskih! Sedaj vsaj vemo, kam romajo težko prisluženi krajarčki. Ko bi nam Grablović pojasnil še, kakšno organizacijo méni.

Iz Idrije. Nedelja, dne 26. julija t. l. je bila veličnega pomena za tukajšno kat. del. družbo. Prezvzišeni gospod knezoškof delil je isti dan v Idriji zakrament sv. birme. Po dokončanih cerkvenih opravilih, poklonila se je Prezvzišenemu v župnišču deputacija kat. del. družbe, obstoječa iz 5 udov, namreč: podpredsednika J. Mavrina, tajnika Iv. Brusa, staroste L. Kolarja, knjiž. nam. Fr. Golita in reditelja L. Jazbarja. — Prezvzišeni je v sprejel deputacijo najprijazneje. Po kratkem pozdravu in poklonu podpredsednika J. Mavrina, izrazil je knezoškof zahvalo za poklon ter navzoče spodbujal, naj vztrajajo v njihovem boju za kršč. vzore, naj povspešujejo v svojih družinah katoliško življenje in mišljenje, naj bodo v lepi jedinstvi združeni med seboj, ter je h koncu želel vsem odbornikom in družbenikom in njih družinam vse dobro in božjega blagoslova. Med tem, ko je deputacija predložila še nekatere prošnje, prosil je tajnik Iv. Brus za blagohotni obisk tukajšne katol. del. družbe, kar je Prezvzišeni milostljivo obljubil. Avdijenca trajala je skoro pol ure. — Popoldne po službi božji se je bilo zbralo v okrašenih družbinah prostorih precejšno število družbenikov obojega spola, kolikor sploh je bilo mogoče povabiti jih v tem kratkem času. — Ob šesti uri prišel je knezoškof v družbino hišo. Pri vhodnih vratih pozdravil ga je hišni lastnik, c. kr. kancelist, gosp. L. Tušar, ter izrazil veliko čast in srečo, ki je danes njegovi hiši dosla. Prezvzišeni je na to izrazil gosp. Tušarju svoje zadovoljstvo, da je kat. del. družbi pod svojo streho dal stanovanje, in mu želel sreče in blagoslova božjega. — V družbinah prostorih je pozdravil Prezvzišenega v imenu kat. del. družbe tajnik v kratkem, jedrnatem govoru, izrazujoč zahvalo za časten obisk ter zatrjevajoč neomahljivo udanost kat. del. družbe Prezvzišenemu in vedno pospeševanje katoliške zavesti med družbeniki. Potem spregovori v krasnih besedah pozdrav Prezvzišenemu v imenu ženskih udov gđc. A. Treven. — Prezvzišeni je na to v več kakor četrte ure trajajočem govoru vspodbujal družbenike k vstrajnosti, k lepi kršč. izreji otrok, k npravnostnemu življenju in vedenju, k zmernosti, jedinstvi in sporazumljenju med zakonskimi in med seboj, k natančnemu izpolnjevanju svojih verskih in družbenih dolžnostij, ter je nadalje v prilikah iz vsakdanjega življenja pokazal, da ni še tisti srečen, ki ima mnogo imetja, ampak tisti, ki ima čisto vest in mirno srce, naj si nima vsega, kar bi želel. Gledé socialnih razmer omenil je Prezvzišeni, da se bodo iste v marsičem zboljšale, a vendar nikdar ne tako, da ne bi obveljale na vekomaj Kristusove besede: »Reveže bodete imeli vedno med seboj.« Prezvzišeni je se na to podpisal v spominsko knjigo. Na to se je zahvalil Prezvzišenemu v imenu kat. del. družbe knjižničar in katehet Fr. Oswald za vspodbudni govor ter prosil za podeljenje visjepastirskega blagoslova. — Potem, ko je Prezvzišeni podelil navzočim sv. blagoslov, pregledal je družbino knjižnico, časnike in prostore, poslušal petje družbenih pevcev ter jih vnemal, naj privabijo vedno več svojih tovarišev v družbo in naj ostanejo

zvesti katoličani in zvesti Slovenci; na to je govoril Prezvzišeni nekoliko z družbinim pevovodjo Fr. Bajcem in citrašem J. Pavšičem ter na odpustu bivajočim družbenikom, bosniškim vojakom M. Trevnom in na to, deleč sv. blagoslov iz družbinah prostorov odšel v c. kr. rudniško ljudsko šolo, iz te k cerkvi sv. Trojice in od tod v župnišče, spremljan od načelnistva katol. del. družbe. Prezvzišeni gospod knezoškof pokazal je tako očitno, da spoštuje in ljubi revni delavski stan.

Razvedrilo.

Ubežnik.

Prvi grenadirski kompaniji se je naznanilo, da grenadirja Groma, skoro najboljšega vojaka v vsem polku, že dva dni manjka; slutijo pa, da je vsled domotožnosti pobegnil.

Oberst zmake z glavo: »Hm, hm! Ta prebita domotožnost! Pa da celo najboljši dečki brijejo take burke! Sramota! Kakor da bi vojak mogel in smel imeti še kako drugo domovino, kakor svojo zastavo!

Kar vstopi stotnik in naznani, da so pripeljali ubežnika.

»Gospod oberst,« pravi stotnik, »na svojo odgovornost ga nisem dal precej v ječo, ampak samo v stražnico.«

Stari oberst ga osupnjen pogleda in vpraša: »Tako? Hm! in zakaj ste to storili?«

»Gospod oberst, mislil sem, da tega, sicer vrlega grenadirja ne izročite vojnemu sodišču!«

»Tako ste mislili? Hm! ali veste, gospod stotnik, da sem jaz ravno isto mislil in da sem vam hvaležen? Pripeljite mi no tega našega domotožca, pa nikar uklenjenega!«

Čez nekaj hipov je že stal ubežnik pred oberstom. Krepek, planinski dečko je in oberstu odkritosrčno gleda brez strahu v oči.

»Hm! domov si hotel iti? Kaj?« vpraša oberst strogo.

»Da, gospod oberst, — nisem se mogel vzdržati.«

»Tako? In zakaj ne?«

»Oh, gospod oberst, dve leti sem stanovito vse prenašal, služil sem brez kazni pošteno in zvesto, čeravno mi je srce koprnelo po mojih preljubih gorah, kakor hrepeni otrok po materi. In vselej, kadar se je oglasilo domotožje z vsemi bolečinami, vselej sem je hrabro premagal in se tolžil s tem, da bodem kmalu prost. Tako je prišla že tretja pomlad in zopet sem mislil noč in dan na svoje gore, kjer zdaj tički pojo in se fantje in dekleta veselijo, — oh, gospod, druge misli nisem imel več kot svojo domovino, in moral sem tja, tja, — naj bi šel tudi v smrt!«

Molče in pazno je gledal stari oberst postavnega mladeniča, ki se je vedno bolj ogreval in naposled stal pred njim že z žarečimi očmi.

»Taki so ti planinci!« zamrmra proti stotniku. »Čudni ljudje! Na bojišču se bore kakor levi, in v vojašnici — samo golo domotožje — sramota!« In k ubežniku obrnjen reče strogo: »Ali si pa tudi pomislil, kaj se pravi pobegniti od zastave, — kaj?«

»Oh, gospod oberst, tisto uro nisem mislil na nič drugega, kakor na svoj dom!« odvrne Grom dobrosrčno.

»Saj to je ravno, ti strahopetec!« se jezi starec, a vender se mu na obrazu pozna, kako zelo mu dečko ugaja. »Kako moreš zapustiti zastavo, katero moraš braniti do poslednjega vzdih, — ker tako si prisegel?«

»O, braniti bi jo že sam prišel, to mi smete verjeti, gospod oberst!«

Obrst se obrne potem k stotniku in mu reče: »Kaznoval bom tega otročjega planinca le zaradi svojevoljne odsotnosti; — za telesne kazni ga smatram nesposobnega; — ali ne tudi Vi?«

»Tako je, gospod oberst,« odgovori stotnik veselo in pogleda radostno orjaškega mladeniča.

»Da je sposoben, bi gotovo dobil svojih »štirideset«: tako naj bo pet dni »v samoti« in premišluje, da ni prava domovina vojakova po bolj ali manj zelenih planinah, temveč pod črno-žolto zastavo, in da vojaški red ne vé nobenega domotožja. — Ali si umelo, nespametno otroče ti?«

»Da, gospod oberst,« odgovori grenadir, ki je kar ostrmel, ko je tako majhno kazen zaslišal.

»In hočeš še uiti?«

»Dokler imam takega obersta, — nikoli več.«

»No prav! Obrni se! — Pojdi!«

Leto pozneje vidimo grenadirski polk v hudem boju s Francozi. Na čelu stoji nam znani oberst. Z zadovoljstvom posluša, kako kriče njegovi grenadirji po francoskih hišah »hurá«, ko mečejo skozi okna premagane Francoze. — Glej, ravno je priletelo zopet ogromno truplo francoskega vojaka skozi okno, — in oberst ugleda pri oknu junaka Groma, ki je še jedenkrat pogledal na svojo žrtev, potem pa izginil v poslopju.

»Prebito!« zamrmra starec, »grozno moč ima ta gorjanec!«

Zmračilo se je. Polk grenadirski je dobil povelje, naj ostavi zasedeni kraj, ker sovražnikom je došla od druge strani pomoč. Stari oberst je povsod; s svojim gromčim glasom vspodbuja za smrt trudne vojake, da odbijajo z ostrimi bajoneti naraščajoče trume sovražnikov. Ko so se za streljaj od kraja oddaljili, se zopet ustavijo in napadejo z vso silo nasprotnike. Pri tej priložnosti pa pride zastava v veliko nevarnost. Truma Francozov je zastavonošo obkrožila; krvaveč pade na tla; več sovražnikov plane nanj, da bi mu vzeli prapor iz rok. — Kar skoči med nje, kakor besen, orjaški grenadir in vname se silen boj za strgano in okrvavljeno zastavo, katero še vedno krepko drže krvave roke na tleh ležečega praporščaka. Niso se mogli Francozi

več dolgo ustavljati močnim udarcem junaških grenadirjev. Veliko jih je bilo že pobitih in ranjenih, drugi so pa divje preklinjajoči zbežali. Poleg mrtvega praporščaka pa sloni, skoro nezavesten, hudo ranjeni grenadir Grom in drži z jedno roko oteto zastavo, z drugo pa že mrtvega Francoza za vrat. Tako ležečega ga je ugledal oberst.

»Gospod poročnik,« zakliče bližnjemu častniku, »pojdit sem in pogledjte, če se dá še rešiti.« Potem pa skoro nežno pristavi sicer tako zelo resni gospod: »Vzdignite mi krvavega Herkula in skrbite zanj, kakor za svojega sina.«

»Ali nisem dejal, gospod oberst,« zavpije ponosno in veselo ranjenec, »da pridem sam, če treba zastavo braniti!«

Besede so resnega starca ganile in tiho zašepeta: »Čudni ti gorjanci! V miru beže od zastave, — v vojni jo pa otmó!«

Socijalni pogovori.

Žrebljarski obrt v Kamni Gorici. »Glasnik« je že poročal, kako slabo se godi kamnogoriškim žrebljarjem. Da se naši bralci tem natančneje pouče o celi stvari, hočemo jim podati nekaj spominov iz prešlih let in z njimi primerjati sedanje razmere. Pred kakimi 25 leti je bilo v Kamni Gorici 37 do 39 ješ ali ognjev, ki so bile večinoma delavska last. Jedna ješa je bila vredna 600 do 800 gld.; nekatere celo 1000 gld. Kupcev zanje ni manjkalo. Če je kak žrebljar umrl in ni imel svojih sposobnih naslednikov, se je brž oglašil kak delavec, ki si je s pridnostjo in marljivostjo privarčeval nekaj denarja in jo je kupil. Ješa je bil delavčev kapital, privarčevani zaslužek njegovih lastnih žuljev. Svoje premoženje, svoje moči in svoje upanje je vlagal vanjo. A vse je splavalo po vodi. Dandanes je sam ne more rabiti, ker ne speča svojih izdelkov, prodati je pa tudi ne more. Ješe so izgubile popolnoma svojo vrednost. Leto za letom jih nekaj ostane neporabljenih; samo letos jih je dozda že pet ostalo brez ognja, brez dela, brez vrednosti. Koliko delavskega premoženja se je pri tem izgubilo, ni mogoče opisati. Hujšega poloma si pač ne moremo misliti, kakor je ta, ki je zadel uboge žrebljarje. Žalostno se ozirajo v svoje mrzle ješe in mrz, ki se je zalezel vanje, je prevzel tudi njihovo srce. Brez upanja gledajo v mračno prihodnjost. Pri imenovanih ješah je bilo pred 25 leti do 200 panjev (štokov, nakoval). Vsi so se rabili; še manjkalo jih je. Danes se pa rabi vsega skupaj še 75 panjev in še to število se od dne do dne znižuje. Od kladvic (Bahnnägel) je bilo plače 2 gld. za metrični cent; danes dobiš komaj 90 kr. za ravno tisto delo; če so pa nekoliko večji, dobiš zanje samo 80 kr. Na to, da se pri večjih več trpi, se sploh ne gleda. Za debeljune so dobivali kovači po 1 gld. do 1 gld. 10 kr., danes je pa srečen, kdor dobi zanje 60 kr. Tako gre cena pri

vseh vrstah zrebljev navzdol. Življenje je pa vedno dražje. Slep mora biti, kdor ne vidi, kako propada lepa Kamna Gorica in kako ji grozi gotov pogin. Vrh vsega tega se pa še delodajalci kroparski in kamnogoriški kosajo v divji konkurenci in delavci kakor izgubljene ovce tavajo vsak zase brez kake zveze, brez vzajemnosti, brez ljubezni. Kdor hoče videti posledice kapitalističnega gospodarstva, pojdi v Kamno Gorico in tam mu bodo blede, upali obrazi, vedno večji revščina, pogasle ješe in zapuščeni panji govorili jasneje, nego moremo mi!

Zdravje.

Žganje.

Žganje pozivlja človeka, pravijo, a to pozivljanje ne prinaša pravega dobička. Odjenjanim močem in utrujenosti najboljše pomaga narava sama s počitkom. Po umetnem pozivljanju sledi še večja utrujenost in pri tem se zgubi, kar smo pridobili vsled umetnega razdraženja. A v življenju se mnogokrat prigodi, da ni časa, po naravnem potu svoje moči okrepčati, zategadel je potrebno, da začeto delo brez prenehljeja dovršimo in potem dalj časa počivamo. V tacihi slučajih ni čudno, če sežemo po umetnih budilih in včasih tacihi sredstvih tudi ne moremo zametavati.

Popotnik na cesti, vojak na bojišču mnogokrat nimata časa ali prilike, poživiti se z jedjo in počitkom, ko je utrujen. Tu gre za to, najprej namen doseči, a potem se le privoščiti si počitka. V tacihi slučajih — v katere večkrat pride tudi delavec pri svojih opravilih — pomaga malo žganja, ki budi življenja moč in pogum; zato tudi ni napačno, ako vojaške gosposke ne branijo vojakom zmerno zavživati žganje.

Kava ima jednake lastnosti in v zadnji nemški vojski so delili med vojake mesto navadnega žganja črne kave z istim dobrim vspehom. A kava ne deluje tako močno in tako hitro, kakor žganje; tudi ni vsak hip na razpolaganje, treba jo je pripravljati, kar pa ni vselej lahko mogoče; kadar je treba okrepčanja z žganjem, se to potem lažje in pripravnejše stori in zaradi tega ni lahko biti brez njega.

Nevarnosti žganja.

Razložili smo sedaj vrednost žganja v zdravilnem oziru, čujmo tudi, kako nevarno da je in razjasnimo vzroke, zakaj je vžitek tako zapeljiv, da postane celo človeška strast.

Ako malo žganja zajuterkovamo, precej čutimo, da smo bolj oživljeni. Žila hitreje bije, duh se oživi, prebava se bolj izvršuje, pa jedi se še niso spremenile v kri, da bi nas redile, a čutimo se okrepčani, že smo bolj gibčni in sposobnejši za delo. Žganje tedaj pripomore, da se ne zgubi čas, ki mine med tem, ko se jedi snedó in spremenene v kri. Komur so telesne moči odrekle in zavžije kaj hrane, ta si najprej želodec uto- laži, a na krvi s tem še ni ničesar pridobil, vselej mine

nekaj časa, večkrat 5 do 6 ur, da si kri zopet opomore. Po jedi tedaj nismo še poživljeni, temveč nasprotno, čutimo se lene in potrebne počitka. Kdor po jedi ne utesne počivati in mora precej prijeti za delo, ta čuti, da ga požirek žganja hitreje poživljuje, kakor jed. Po žganju se pride v okom izgubi časa, ki ga je treba, da se zavžita hrana spremeni v kri.

Se li moremo čuditi, da je ravno delavcem žganje priljubljena pijača? Temu se ni čuditi, a obžalovati moramo, da se ljudstvo namesto resno in resnično pouči, le straši s peklom in vragom. Boljše bi bilo, da bi se seznanili z natoro, prevarami in nevarnostmi.

Da je žganje nevarno, ima v tem svoj vzrok, ker se njegove dobre lastnosti in dobrodejni vpliv hitro pokazejo, a njegovo zlo pa še le kasneje. Žganje je podobno človeku, ki očitno kaže svoje čednosti, a svojo grešnost pa skriva in je zaradi tega zapeljiv in nevaren. Ako hočemo pred tem svariti, ne smemo skrivati in tajiti njegovih prednosti; raje povejmo očitno, kar je dobrega na njem; potem tudi svarjenje več izda, v katerem razkrijemo vse napačnosti.

Res je, da je žganje zdravilo, a končno postane trupu to, kar vsako zdravilo, namreč strup, ako se silimo v tak stan, da se ga moramo poslužiti.

Človek, ki si hoče zdravje ohraniti, ne sme svoji natori neprenehoma pomagati z umetnimi sredstvi, naravno svojo s tem le oslabi.

Drobtine.

Vspored duhovnih vaj za delavke ljubljanskih tovarn, ki se bodo vršile v mestno-zupni cerkvi sv. Jakoba. Petek, dne 14. avgusta ob 1/2 7. uri zvečer: Pridi sv. Duh. — Pripravljalni govor. — Litanije. Sobota, dne 15. avgusta ob 7. uri zjutraj: I. Premisljevanje. — Sv. maša pred izpostavljenim presv. R. T. — Ob 11. uri dopoldne: Sv. Križev pot. — Ob 3/4 5. uri popoldne: Sv. Rožni venec. — Ob 6. uri zvečer: II. premisljevanje. — Litanije. — Nedelja, dne 16. avgusta: Vse kakor poprejšnji dan. — III. in IV. Premisljevanje. — Ponedeljek, dne 17. avgusta ob 1/4 5. uri zjutraj: Sklepni govor. — Slovesna sv. maša. — Skupno sv. obhajilo. — Molitve za popolni odpustek in »Zahvalna pesem.« — K obilni udeležbi vabi

odbor katol. društva za delavke.

V ljubljanski predilnici dela nek človek pod imenom Kocmur. Tovarniški fantički ga poznajo v tem smislu kakor nekdanjega »kurjega želodčka«. Zadnji prirepek »Delavca« Svoboda ima neko notico, v kateri se piše, da sem jaz temu človečetu pretel, da ga bodem zaklal. Pač ne vem čemu bi bil zaklan, ko še živim za nobeno posebno rabo. — Stvar je ta-le: Neko jutro sem šel iz tovarne po zajutrek. Kocmur, ki je slonel na oknu prvega nadstropja, me je napadel z besedami: »zunaj te čakajo trije socijalni demokratje, da te bodo nabili.« Jaz sem mu iz dvorišča odgovoril: »tebe čaka pa teh-le pet,« pokazavi mu svojo roko. Da je to tako

bilo, imam jaz zanesljive priče. Dalje piše Svoboda, da je Kocmur obrnil hrbet krščanskim socializmom. Pri tem je toliko res, da so ga iz društva izključili radi njegovega obnašanja. To po »kurjem želodčku« dišeče človeče ne dá krščanskim socializmom miru. V tovarni, kakor na cesti če le more vedno zabavlja. Ker ga ljudje poznajo, da je malo prismuknjen, zato se tudi ni izteknil, kar tako vstrajno išče. Socialni demokratje se morajo z njim res posebno postavljati, ker ga imajo kakor se sam nevede izrazi, zato, da bi nas iz shodov metal. Sicer naj dá Kocmur mir in nihče ga ne bode pogledal.

Na ljubljanskem južnem kolodvoru se nahaja neki strojevodja, ki je posebne vrste delavskih prijateljev. — Ker je tudi načelnik strokovnega društva železničarjev, ima posebno piko na tiste kurjače, ki ne pripadajo k strokovnemu društvu. Muči in sikanira jih tako, da jim ni obstati poleg njega. Temu delavskemu prijatelju bi pač svetovali, da bi včasih bral tudi »Eisenbahnerja«, v katerem so pogosto navajane pritožbe proti onim, ki hočejo z brutalnostjo preprečiti soc. demokracijo. Šikanirati koga radi njegovega prepričanja je brutalno. — Žalostno in tudi značilno je, da možje, ki so na glasu, da delujejo za delavstvo, isto na vse načine mučijo nalašč. Ako bo socialna demokracija hodila to pot, potem jej mora še tako v njo zateleban delavec pokazati hrbet. Naše somišljenike pri železnicah pa prosimo, da nam vse take slučaje objavijo, da pokažemo soc. demokracijo javno tako, kakoršna je. Da se posebno med strojevodji nahaja mnogo taci, je splošno znano. — Le tako naprej!

Z Idrije. Človekoljubno, vrlo lepo, posnemanja vredno dejanje so storili pred kratkim idrijski rudniški pazniki. Dobili so nagrado 16 gld. za sodelovanje pri pogrebu umrlega nadsvetnika Ad. Plamineka in sklenili so, da dajo isto nagrado kot podporo v rudniku težko poškodovanemu sekaču Fr. Svetličiču, ki še vedno bolan leži v tukajšnji bratovski bolnišnici. Le dva paznika sta se protivila tej nameri in jeden izmed teh dveh izrazil se je celo: »delavci naj delavca podpirajo! Fej te bodi! — Gg. paznika Fr. Vončina in Fr. Sinkovec nesla sta omenjeno svoto v bolnišnico in jo oddala bolnemu Svetličiču! Bog Vas živi!

Sad in vspehi socialne demokracije. Odkar je začel smradljivi list, ki se zove »Delavec«, preplavljati našo deželo s svojim ostudnim pisarenjem, se je že mnogo »zgag« poprijelo njegovih pogubnih nazorov. Od kar so se pa še overili, da je ljubljanska policija na njihovo stran, jim je še bolj zrasel demokratiški greben; mislijo si, naj izzivljem, naj zabavljam in psujem, kolikor hočem, saj če me slučajno sliši kak redar, bom pa jel kričati, da me je napadel kršč. socialist, saj z lažjo se vse doseže, tudi simpatije pri ljubljanski policiji. Da je temu res tako, nam skušnja potrjuje nebrojnokrat, kajti socialni demokrati in pristaši že tudi posameznim osebam ne dajo miru. Kakor hitro te zavoha, da hodiš v cerkev, da greš k pridigam ali krščanskemu nauku, že je pripravljen te smešiti, če pa to ničesar ne izda,

pa napne drugo struno, jame te obkladati s hinavcem, s farskim petoliznikom in kar imajo še nebrojno takih psov v svoji zalogi. Začno si izmišljevati takih stvari, katerih se v »Delavca« ne upajo spraviti, ker jim ga državno pravdnštvo večkrat pristriže; svoje dovoljene umazanosti in psovke pa so že vse porabili in nagromadili v svoje cunjarsko glasilo. Kar se pa uradnikom na Dunaju vender pregorostasno zdi, da bi natisnjeno poslali v deželo, to skušajo pa njihovi pristaši ustmeno raztrositi med posameznike. Če te naleti, da si, ako tudi priprost, vender pa neustrašen zagovornik sv. katoliške vere načel, koj je pripravljen ti dokazati, da so to le duhovniške sleparije, da s tem duhovniki ljudstvo le »farbajo«, zato da pri tem prav dobro žive, da duhovniki sami tega ne spolnujejo in ne verjamejo, kar druge uče itd. Da, toliko so nesramni, zlasti zdaj, od kar je bil pri Virantu v Ljubljani soc. demokratični shod, da se drznejo trditi, da je bil Kristus tudi soc. demokrat, da je vse tako učil in tako delal, kakor sedaj soc. demokrati. Li ni to naravnost bogokletstvo? Če pa kje zasledijo, da je kakšnemu duhovniku jedna stopinja zaslila pod pot, že na vsa usta kričijo in s prstom kažejo na vso duhovščino in vse katoliško gibanje. Ravno sedaj nestrpno pričakujejo social. demokrati in liberalci, da bodo porabili neko sodno obravnavo v Novem Mestu za orožje proti duhovščini in proti vsi katoliški stranki. »Slovenski Narod« in njegov izrodek »Delavec« že kar hlastno pričakujeta, da si bosta zbrusila nad tem svoje strupene jezike. — Toda kakor je začetek pokazal, ne bo nič zanje.

Hrabroslav.

Iz Vrhnike. V nedeljo, dne 19. m. m. je prišel na Vrhniko dobro Vam znani rudeči brat Železnikar s svojimi sodrugi in tudi z vrhniškim rojakom Mihevcem. Ti junaki se niso upali priti po cesti od Ljubljane do Vrhnike, temveč so se peljali iz Ljubljane do Logatca in potem so morali poldrugo uro peš iti po samotni cesti, pa tudi na Vrhniko se niso upali priti, temveč vrhniški demokrati so jim prisli na dolgi cesti naproti in se ustavili v neki gostilni »pri Mrvi« čisto v samotnem kraju. Seveda demokratom je zrak pretežak na Vrhniki, zato so šli bolj visoko v hribe na Raskovec. V gostilni so otvorili shod in ustanovili podružnico svojega društva. To se je vršilo med deseto mašo. Da so bili bolj brez skrbi, so postavili ti junaki nekega strojarskega učenca na neko češnjevo drevo; ta je imel nalogo paziti in jim sporočiti, če bi kakšen krščanski socialist prišel in jim kaj ne nagajal ali ugovarjal. Lahko se vidi, koliko poguma imajo. Prvi demokrat na Vrhniki je neki Franc Gr., strojar in njegov zvesti pomočnik je neki Strn. — Jeden izmed njiju je svoj čas rekel, da še veliko let pozneje bodo njega slavili. Nobeden ni vedel za ta shod do nedelje jutra, kot samo ta dva glavna socialista, šele v nedeljo sta povedala svojim somišljenikom, kam naj gredo. V kratkem, tako sem slišal, bodo naredili shod, pa samo za svoje somišljenike. Kaj več o tem hočem že še sporočiti.

Iz Zagorja. (Raznoterosti.) Naša družba je napravila v nedeljo, dne 2. avgusta dramatično predstavo v

korist društvenim bolnikom. Predstavljala se je slika, vzeta iz ljudskega življenja: Marijana. Težka igra je, ki kaže jasno in določno strašno nasprotje mej višjimi in nižjimi slojevi ljudstva. Marijana, pridno in varčno dekle vzame v zakon pijanca Luko, katerega je imel na vrvi Tone, njegov »hudobni duh«, ki ga je vedno in vedno zapeljal k pijančevanju. Luka, navzet hudobnega duha Tonetovega, zapravi vse, tudi tiste krajcarje, katere je Marijana z delom svojih rok prislužila. Čez leto in dan se jima rodi dete. Kdo naj skrbi za to? Marijana nima nič, Luka zapravlja in zapravlja — naj gre otrok v najdenišnico, si misli Marijana. Tako se tudi zgodi. Marijana, malo da ne znori. Luka spozna svoječasno svoje napake, spozna tudi Toneta, spozna pa tudi krivico, ki jo je napravil svoji Marijani. Po raznih spletkah dobi otroka nazaj — srečno in zadovoljno življenje se pričinja. Igralci so izvrstno zadoštili svojim ulogam. Častno priznanje zasluži gđ. Izabela Pitakova, ki se je vsa umislila v svojo ulogo, branila sebe in svoje dete in zagovarjala večno veljavne zakone božje in zakone pravičnosti nasproti goljufivim in zapeljivim naukom višjih. — Veselje, obup, žalost, spremljevalce zatiranih slojev si jej tako rekoč bral iz obraza. Poslušalci so strmeč občudovali ubogo Marijano in marsikatero oko se je porosilo, videč toliko žalost in obupnost, a slednjič vendar le gorečo zaupnost v Božjo previdnost. Splošna sodba je ta, da je gospodična Pitakova Izabela talent in kat. del. družba v Zagorju si šteje v čast, imeti jo v svoji sredi. Naprej za tista načela, ki je zagovarjala v svoji ulogi uboga Marijana! Pohvaliti nam je nadalje sploh vse gospodične in g. igralce. G. Luka Habat ml. nam je že tako znan kot izvrsten igralec, ravno tako g. Rems, ki je imel to nedeljo posebno srečen večer in g. Mecilovšek in g. Bauer, ki je svojo ulogo kot zdravnik izvrstno pogodil, dasi je bil prvič na deskah, ki pomenjajo svet. G. Tone Zabovnik, naš prvi humorist in šaljivec, kateremu se vse smeje, če le odpre svoja humoristična usta, je seveda v popolno zadovoljnost in »gaudium« poslušalcev zapeljeval s svojimi buteljkami moža uboge Marijane. Njegov brat, Franc Zabovnik se je izkazal izvrstnega »kamerdinerja« gospe pl. Bisernice, gđ. M. Pitakove, ki je prav dobro s svojim bogatim zakladom v škatljici pomagala reševati socialno vprašanje na odru. Njenega moža, g. Mecilovška smo zbog njegove nesreče seveda vsi pomilovali. Vsa čast tudi drugim gg. igralcem, svatom in gđ. igralkam! Da je to igro spravila na oder, gre vsa čast tudi g. Milačevi, ki se zares nesebično trudi za prospeh naše katoliške delavske družbe. Bog jo živi! — Nekaj žalostnega! Umrl je mož, ne mož, pač pa mladenič možkega značaja, ki je bil jeden prvih nasprotnikov naših rudečkarjev, mladenič, ki se je, sam priprost delavec in delavnih starišev sin, potegoval za pravice zatiranih delavcev na podlagi krščanske pravičnosti, Miha Širak. Našega Mihaela ni več! Previden s sv. zakramenti umrl je dragi mladenič v žalost njegovim starišem, katerim je bil krepka podpora, v žalost socialnim demokratom, v žalost naše kat. delavske

družbe. Kako priljubljen je bil dragi pokojnik, pričal nam je njegov pogreb, katerega se je udeležilo čez 200 ljudi. Spavaj mirno, dragi Miha in večna luč naj Ti sveti! — Sedaj pa nekaj »de bello gallico.« V »Delavcu«, tej židovski cunji, stoji črno na belem, da uče samo soc. demokratje še pravi Kristusov nauk, ali po naše, Jezusovo sv. vero. Glavni zastopnik soc. demokracije pri nas je neki Čobal, ki dobiva za svoj pravi Kristusov nauk gladkih 30 gld. na mesec, četudi je bil v Trbovljah — odpustite nam g. Čobal — stirikrat »a b l e g a n.«! Ta vam je pravi apostol! Nič drugega ne dela, ko pri »Erjavcu« časnike prebira »Reichspost«, »Delavca«, »Slov. Narod« in seveda tudi naš »Glasnik« in potem — dolce far niente — postopa in poseda po Toplicah in za vse to dobi on 30 gld. na mesec! Seve plača že zagorski knap, ker ta ima dosti denarja, kaj ne g. Brozovič!? Ko dobi ta »ferajnar« svoje ovčice pred se, tedaj se jim nalaže tako hudo, kar more iti v soc. demokratična ušesa. Ali hočete dokazov, g. Čobal? Vam prav radi postrežemo! In če je vera res privatna reč, zakaj pa je silil Grablovic svoje ljudi ob svojem času in jih podil v cerkev k službi božji in h. litanijam?! Ali se to pravi, da je vera privatna reč? In če je treba na skrivnem moliti, zakaj pa ravno vaši ljudje pridero iz svojih stanovanj, ko nese kaplan sv. popotnico umirajočemu revežu, da očitno — pred svetom počasté sveto R. Telo? — Vi učite pravi Kristusov nauk? Zakaj se pa ne ravnate po »z a p o v e d i.« (!?) Kristusovi: Pojdi in prodaj vse kar imaš in razdeli med uboge? Zakaj ne razdelite tistih 4000 gld. med zagorske reveže, katerim ste to ogromno premoženje iztisnili iz žepov? Zakaj ne razdelite svojih 30 gld. mesečnih med zagorske reveže? Le ravnajte se po tej »zapovedi«, bo prav in dobro hodilo! In Vi pravite, da je »baje« ali menda Jezus Kristus čudeže delal. Danes se pa tem čudežem lahko verjame. No, Vi učite pravi Kristusov nauk. No, ker tega učite, učite gotovo tudi, da je bil Jezus Kristus Bog, Sin Božji. Pa nam dokažite, t o d a b r e z č u d e ž e v, katere Vi pobijate v svoji židovski podgani, da je bil Jezus Bog — pa bomo mi, zagorska kaplana, gosp. župnik in vsi zagorski bogatini razdelili svoje »ogromno« premoženje in »mastne plače« med zagorske reveže! Tu je nekaj za Vas, gosp. Čobal. Torej le na dan z Vašimi »dokazi«! Ako ste »pravi prijatelj« ljudstva, bote to tudi storili! Če tega ne storite, ste sami jedna izmed tistih psokv, katere ob vsaki priliki in nepriliki mečete krščanskim socialistom na glavo! Ste razumeli? Vi ste apostol, vi učite pravi Kristusov nauk? Zakaj pa ne hodite Vi svoje ljudi obhajati in v sv. olje devat? Zakaj kličete zagorske kaplane, te fanatike, te postopače, te ljudske izkoriščevalce, ki se žive ob ljudskih žuljih, te farje, te črne klerikalce, ki imajo 24 ur časa na dan, te ljudi, ki pijejo ljudstvu mozeg in kri (!), ki drugega ne delajo, kot jedo, pijo in spe spanje lenuhov, zakaj kličete te na pomoč?! Pojdite in poskusite sami jedenkrat, kako je to »fletno«! — Saj Vi učite pravi Kristusov nauk!! Mi pa smo samo sleparji, ki ljudstvo v temi

držimo, ki je hočemo obdržati v »srednjeveški temi«! Seveda, če je v Vaši glavi tako grozna in strahovita tema, potem mislite, da mora biti tema egiptovska povsod! Kaj ne, gosp. Čobal, če premaga Vaša stranka in Vaš »pravi« Kristusov nauk, potem bodo knapje, namestu mlačne vode, pomešane s pelinom pili vino v jami? Velikansk sod bo to, ki bo vedno poln. Na vrhu pri vehi bodo kršč. socijalisti s slamico srkali vino iz soda, Vi in soc. demokratje pa pod pipo! To je misel svobodna! In na vsakem vlaku bo na prvem »huntu« jeden pečen vol in zraven noži in vilice! Vi bote jedli in se mastili ob mesu, ki tako lepo diši, kršč. socijalisti pa bodo dobivali kosti! To je Vaša misel »svobodna«! Bog nas varuj takih mislij in takih misliteljev! — Vsem dobro mislečim Zagorjanom pa rečem: Ako ste prepričani, da samo soc. dem. uče pravi Kristusov nauk, pojdite k maši in k pridigi »pod hruško«, kjer bere svoj evangelij gosp. Čobal; pojte se k njemu spovedovat, kličite njega za sv. obhajilo in sv. poslednje olje, pojte se k njemu poročevat in on naj Vas od sedaj zanaprej pokopava. On bo storil vse — zastonj! Mi pa ostajamo v strahu božjem berači, ki smo bili poprej ljudski sleparji in njega izkoriščevalci, ki smo pili vaš mozeg in vašo kri! Vi glejte!!

Josip Švigelj,
kaplan zagorski.

Koliko pride na jednega človeka opojljive pijače?
»Wochenschrift für Brauerei« prinaša na to vprašanje po posamnih državah sestavljen odgovor. Na posameznika pride: v Belgiji 3-7 litrov vina, 169-2 litrov piva, 14-1 litrov žganja in 11-68 litrov alkohola sploh; na Francoskem 103 litre vina, 22-4 litrov piva, 12-4 litrov žganja in 11-12 litrov alkohola sploh; na Danskem 1 l. vina, 33-3 litrov piva, 26-7 litrov žganja in 10-30 litrov alkohola sploh; na Nemškem 5-7 litrov vina, 106-8 l. piva, 13-2 litrov žganja in 9-01 litrov alkohola sploh; na Angleškem 1-7 litrov vina, 145 litrov piva, 8-4 litrov žganja in 8-73 litrov alkohola sploh; v Švici 55 litrov vina, 37-5 litrov piva, 9-3 litrov žganja in 7-90 litrov alkohola sploh; na Avstro-Ogerskem 22-1 litrov vina, 35 litrov piva, 12-5 litrov žganja in 7-09 litrov alkohola sploh; v Holandiji 2-6 litrov vina, 29 l. piva, 14-1 litrov žganja in 6-14 litrov alkohola sploh; na Ruskem 3-3 litrov vina, 4-7 litrov piva, 14-1 l. žganja in 5-15 l. alkohola sploh; na Norveškem 1 liter vina, 15-3 litrov piva, 12 litrov žganja in 4-68 litrov alkohola sploh; v Združenih državah 1-8 litrov vina, 47 litrov piva, 7-7 litrov žganja in 4-60 litrov alkohola sploh; na Švedskem 0-4 litrov vina, 11 litrov piva, 4-8 l. žganja in 2-07 litrov alkohola sploh.

Službe išče

vdova srednjih let, izučena kuharica; v službo želi vstopiti v Ljubljani ali v bližnji okolici. — Ponudbe naj se pošljejo »Glasniku«.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Fr. Ziller.

urar

LUKA VILHAR

urar

Vodnikove ulice št. 4

priporoča veliko zalogo trpežnega, ličnega blaga po najnižjih cenah.

JANEZ ŽELEZNIKAR

Ljubljana, Medene ulice št. 1

priporoča svojo zalogo mnogovrstnega blaga za domače obleke za moške in ženske. 24-13

Palčice

in galanterijsko blago priporoča po izredno nizkih cenah

FR. STAMPFEL

v Ljubljani, Kongresni trg (Tonhalle.)

Karol Dostal

tapetnik

Sv. Petra cesta št. 31

priporoča svojo pošteno, zanesljivo in ceno trdko v obilno naročevanje vseh v tapetniški obrt spadajočih izdelkov.

Čast domačemu obrtu!

Svoji k svojim!

Preč. duhovščini in sl. občinstvu se priporočam v izdelovanje

vsakovrstne obleke

po zelo nizki ceni z dobro postrežbo

Fr. Pavšner

krojač

Valvazorjev trg št. 4

v Ljubljani.

24-15

Prihodnja številka Glasnika izide 27. avgusta.

Tiska »Katoliška Tiskarna.«